

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grzegorz Tyrka
Protokolant:	Renata Figiel

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2017 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy A. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o podleganie dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu

na skutek odwołania A. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 26 sierpnia 2016 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala, iż A. R. podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w miesiącu lutym 2016r.;
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz A. R. kwotę 360 zł (słownie trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Grzegorz Tyrka

Sygn. akt VIII U 1830/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 sierpnia 2016r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że odwołująca A. R. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu: od dnia 26 sierpnia 2013r. do dnia 9 kwietnia 2014r., od dnia 9 kwietnia 2015r. do dnia 31 stycznia 2016r. oraz od dnia 1 marca 2016r.

Odwołująca A. R. wniosła odwołanie od tej decyzji zaskarżając tę decyzję w części, to jest w zakresie wyłączającym ją z dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego

za okres od dnia 1 lutego 2016r. do dnia 29 lutego 2016r., zarzucając tej decyzji:

- naruszenie przepisów postępowania w sposób mający wpływ na wynik sprawy przez dokonanie przez organ rentowy ustaleń faktycznych z przekroczeniem zasady swobodnej oceny dowodów, w szczególności okoliczności podniesionych w piśmie odwoławczej z dnia 5 maja 2016r. i w konsekwencji błędne przyjęcie, że wniosek odwoławczej o wyrażenie zgody na opłacenie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe po terminie za okres od dnia 1 lutego 2016r. do dnia 29 lutego 2016r. nie zasługuje na uwzględnienie,

- naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art.14 ust.2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych polegające na jego błędnej wykładni – przyjęciu, iż zastosowanie tego przepisu ma charakter zupełnie wyjątkowy w sytuacji, gdy ustawodawca wymaga jedynie, aby był to uzasadniony przypadek opłacania składki po terminie.

Wskazując na powyższe zarzuty odwołująca wniosła o jej zmianę przez ustalenie, że podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od dnia 1 lutego 2016r. do dnia 29 lutego 2016r.

W uzasadnieniu odwołująca podniosła, iż składka za luty 2016r. została opłacona w dniu 15 marca 2016r. jednakże w niepełnej wysokości, a to z powodu oczywistej omyłki pracownika. Dopłata składki nastąpiła w dniu 22 kwietnia 2016r. Organ rentowy w piśmie z dnia 23 maja 2016r. poinformował odwołującą o niewyrażeniu zgody na opłacenie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiąc luty 2016r. po terminie wskazując, iż na koncie odwoławczej widnieją nieprawidłowości. Tymczasem odwołująca wykonała polecenie ZUS i złożyła żadaną dokumentację, natomiast wcześniej nigdy nie została zawiadomiona przez ZUS o jakichkolwiek nieprawidłowościach na jej koncie.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie z przyczyn jak w zaskarżonej decyzji. Jednocześnie organ rentowy zgłosił wniosek o zasądzenie od odwołującej na rzecz tego organu zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Odwołująca A. R. od dnia(...) prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą.

Odwołująca za miesiąc luty 2016r. opłaciła składkę na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe w niepełnej wysokości.

W dniu 5 maja 2016r. odwołująca złożyła w organie rentowym wniosek o wyrażenie zgody na opłacenie po terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiąc luty 2016r.

Wniosek ten organ rentowy rozpatrzył negatywnie, o czym poinformował odwołującą pismem z dnia 23 maja 2016r. Organ rentowy wskazał, iż powodem niewyrażenia zgody na opłacenie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe po obowiązującym terminie za w/w miesiąc jest fakt, że na koncie odwoławczej widnieją nieprawidłowości. Brak jest poprawnych dokumentów ubezpieczeniowych za okres pobierania zasiłku macierzyńskiego, to jest od dnia 10 kwietnia 2014r. do dnia 8 kwietnia 2014r., nadto za miesiąc październik 2013r. niesłusznie została skorygowana podstawa wymiaru składek. Organ rentowy wezwał ubezpieczoną do złożenia w terminie do dnia 6 czerwca 2016r. dokumentów wyrejestrowujących, zgłoszeniowych oraz korekt dokumentów rozliczeniowych.

Odwołująca A. R. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży mebli, telefonów komórkowych. Zatrudnia obecnie 20 pracowników. Z zeznań A. S., która zatrudniona jest u odwoławczej na stanowisku księgowej wynika, iż odwołująca opłaca za siebie i za pracowników składki łącznie z ubezpieczeniem chorobowym. Odwołująca w okresie od dnia 12 stycznia 2016r. do dnia 15 stycznia 2016r. przebywała na zasiłku opiekuńczym. Wypłata tego zasiłku nastąpiła w dniu 29 lutego 2016r. Skoro składka za miesiąc luty została opłacona w marcu 2016r., to można było tę składkę pomniejszyć o powstałą nadpłatę w związku z zasiłkiem opiekuńczym. Wyliczając nadpłatę za styczeń 2016r. A. S. popełniła błąd, bo mając przed sobą deklarację ZUS odwoławczej i jeszcze innego podmiotu

gospodarczego, zamiast pomniejszyć składki z kwot wynikających z deklaracji odwołującej, pomniejszyła składki z kwot wynikających z deklaracji tego innego podmiotu gospodarczego, gdy kwoty na obu tych deklaracjach były zbliżone. To spowodowało, że składka za luty 2016r. na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe odwołującej została zapłacone w niepełnej wysokości. Brakująca część tej składki została uiszczona w maju 2016r.

/dowód: z akt ZUS, zeznań świadka A. S./

Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie A. R. zasługuje na uwzględnienie.

Okolicznością bezsporną w sprawie było, iż odwołująca za miesiąc luty 2016r. opłaciła składkę na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe w niepełnej wysokości i następnie w maju 2016r. uiściła brakującą część tej składki.

W rozpoznawanej sprawie kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia, czy w przypadku odwołującej można dostrzec, że zaistniał uzasadniony przypadek o którym mowa w art.14 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz.963) zwanej dalej ustawą, przemawiający na wyrażenie zgody na opłacenie za luty 2016r. brakującej części składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe po terminie.

Zgodnie z art. 11 ust. 2 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, podlegają ubezpieczeniu chorobowemu jedynie dobrowolnie, na swój wniosek.

Dobrowolne ubezpieczenie ustaje w okolicznościach wymienionych w art. 14 ust. 2 ustawy, tj.:

- 1) od dnia wskazanego we wniosku o wyłączenie z tych ubezpieczeń, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym wniosek został złożony;
- 2) od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono w terminie składki należnej na to ubezpieczenie - w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność i osób z nimi współpracujących, duchownych oraz osób wymienionych w art. 7; w uzasadnionych przypadkach Zakład, na wniosek ubezpieczonego, może wyrazić zgodę na opłacenie składki po terminie, z zastrzeżeniem ust. 2a;
- 3) od dnia ustania tytułu podlegania tym ubezpieczeniom.

Koniecznym warunkiem objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym i podlegania mu jest terminowe opłacanie składek należnych na to ubezpieczenie. W pojęciu „nieopłacenia w terminie składki należnej na ubezpieczenie” mieszczą się trzy sytuacje: nieopłacenie w ogóle w terminie składki za dany miesiąc, opłacenie składki w terminie, ale w niepełnej wysokości oraz opłacenie składki w pełnej wysokości, lecz po terminie. Ustawodawca uznał zatem, że osoba składająca wniosek o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym i oczekująca świadczeń od organu rentowego, zobowiązana jest do opłacania składki na to ubezpieczenie w terminie i we właściwej wysokości. Zaistnienie którejś ze wskazanych wyżej sytuacji powoduje - z mocy art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy ustanie tegoż ubezpieczenia. Wyrażenie przez organ rentowy zgody na opłacenie składki po terminie w trybie art.14 ust.2 pkt 2 ustawy sprawia natomiast, że pomimo, iż składka nie została uiszczona w terminie, dobrowolne ubezpieczenie nie ustaje (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 sierpnia 2015r. III UK 233/14).

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 stycznia 2016r. (I UK 35/15), a które to stanowisko tut. Sąd w pełni podziela, przepis art.14 ust.2 pkt 2 ustawy nie powinien być traktowany z nadmiernym rygoryzmem - w tym znaczeniu, że niejako automatycznie prowadzi do wyłączenia z ubezpieczenia, bez względu na okoliczności. Przepis ten nie wymaga, aby dany przypadek był wyjątkowy i szczególnie uzasadniony, a przez przypadek uzasadniony rozumieć należy taki, który obiektywnie usprawiedliwia i tłumaczy, dlaczego składka nie została należycie opłacona (por. również wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 21 kwietnia 2015r., III AUa 943/14).

Trzeba zatem wziąć pod uwagę te szczególne wypadki, gdy z przyczyn niezależnych od ubezpieczonego w danym miesiącu uiszczenie składki nie następuje. Jest to tym bardziej uzasadnione, gdy niedopatrzenie to zostaje naprawione, nie ma ono charakteru działania specjalnego, mającego niejako „oszukać” system ubezpieczeń społecznych (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 22 lipca 2015r., III AUa 387/15). Uzasadnione jest wyrażenie zgody na opłacenie przez osobę ubezpieczoną składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe po terminie w sytuacji gdy z dotychczasowego przebiegu ubezpieczenia wynika, że przez długi już okres uiszcza ona składki ubezpieczeniowe z tytułu działalności gospodarczej i jest rzetelnym płatnikiem składek, nie dopuszczającym do powstawania zaległości z tytułu składek wobec ZUS (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 31 lipca 2014r. III AUa 1960/13).

Zdaniem Sądu odwołująca w toku niniejszego postępowania przedstawiła okoliczności, które pozwoliły na stwierdzenie, iż opłacenie składki za luty 2016r. w niepełnej wysokości stanowi uzasadniony przypadek w rozumieniu powołanego wyżej przepisu art.14 ust.2 pkt 2 ustawy. Zapłacenie składki w niepełnej wysokości wynikało z ewidentnej pomyłki księgowej zatrudnionej u odwołującej – A. S., która wyliczając nadpłatę składki za styczeń 2016r. popełniła błąd, bo mając przed sobą deklarację ZUS odwołującej i jeszcze innego podmiotu gospodarczego, zamiast pomniejszyć składki z kwot wynikających z deklaracji odwołującej, pomniejszyła składki z kwot wynikających z deklaracji tego innego podmiotu gospodarczego, gdy kwoty na obu tych deklaracjach były zbliżone. Zatem niezapłacenie składki w prawidłowej wysokości za luty 2016r. nie było zamierzone i celowe, nie wynikało też z nieprzykładania przez odwołującą należytej staranności do własnych, życiowo istotnych spraw. Odwołująca nie wyraziła w ten sposób woli wyłączenia z dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, a wręcz przeciwnie jej wola kontynuacji ubezpieczenia dobrowolnego została wyrażona we właściwym czasie i formie, (a tylko z błędem w wyliczeniu należnej kwoty), za czym przemawia także fakt, iż odwołująca wkrótce po uzyskaniu informacji, iż składka na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za luty 2016r. została opłacona w nieprawidłowej wysokości wniosła o zezwolenie na późniejsze opłacenie (uzupełnienie) składki i rzeczywiście jej brakującą część opłaciła. Wreszcie, Sąd miał również na uwadze fakt, iż odwołująca jest płatnikiem zdyscyplinowanym, od początku prowadzenia działalności gospodarczej rzetelnie odprowadza składki za siebie i zatrudnionych pracowników - organ rentowy nie wykazał żadnego zadłużenia odwołującej w tym zakresie, wcześniej nie była zawiadamiana przez ZUS o jakichkolwiek nieprawidłowościach na jej koncie.

W konsekwencji takiego stanowiska Sąd na podstawie art. 477¹⁴§ 2 k.p.c. w pkt 1 wyroku zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił, iż A. R. podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w miesiącu lutym 2016r.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. w związku z § 9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015r., poz.1800). Sąd zasądził koszty zastępstwa procesowego według powyższego przepisu - §9 ust.2 w/w rozporządzenia, a nie od wartości przedmiotu sporu, gdy strony w toku postępowania wartości przedmiotu sporu nie wskazały.

(-) SSO Grzegorz Tyrka